

39. møde i Det Systemiske Risikoråd

20. december 2022

Det Systemiske Risikoråd

www.risikoraad.dk

mail@risikoraad.dk

Risikobilledet er præget af store prisstigninger på bl.a. energi og fødevarer, højere renter og forventninger om aftagende vækst. Det har bl.a. skabt høj volatilitet og prisfald på de finansielle markeder. Samtidig er der fortsat tegn på risikoopbygning i kreditgivningen. Den årlige vækst i pengeinstitutternes udlån til erhverv er fortsat høj, mens stor omlægningsaktivitet øger udbredelsen af risikable låntyper blandt husholdningerne.

Der er udsigt til en væsentlig vækstafdæmpning, både i Danmark og i udlandet. Efter en længere periode med høj vækst er presset på dansk økonomi aftagende. En lavere andel af virksomhederne melder om mangel på arbejdskraft. Reallønnen er desuden faldet, og der er tilbagegang i privatforbruget. Høj inflation og højere renter øger risikoen for en kraftig opbremsning med deraf nedadrettede risici for den finansielle stabilitet.

Høj volatilitet og forringet likviditet på de finansielle markeder afføder større behov for likviditetsstyring. Efter år med meget lave renter og meget lempelige finansielle betingelser, har højere renter ledt til prisfald på stats- og realkreditobligationer og høj volatilitet på de finansielle markeder. Dette har bidraget til en forringelse af likviditeten på bl.a. markedet for stats- og realkreditobligationer. Forringet likviditet kan forstærke prisudsving i de finansielle markeder og medføre yderligere prisfald på finansielle aktiver. Institutterne har aktuelt pæn afstand til deres likviditetskrav. Markedsfinansiering er dog blevet dyrere, og efterspørgslen efter likviditet kan hurtigt stige, bl.a. fra energisektoren og pensionselskaber. Det afføder et større behov for, at institutterne har fokus på deres likviditetsstyring og bør tage hensyn til perioder med begrænsede refinansieringsmuligheder.

Risici i kreditgivningen er fortsat under opbygning, og der er aktuelt ikke tydelige tegn på, at flere misligholder deres lån. Væksten i pengeinstitutternes udlån til erhverv har været høj i 2022, men er hen over efteråret aftaget. Samtidig optager husholdningerne i stigende grad mere risikable låntyper. Både virksomheder og husholdninger påvirkes af de højere renter og øgede energiomkostninger. Vækstafdæmpningen i dansk økonomi vil forværre låntagernes gældsserviceringssevne den kommende tid. Endnu er der imidlertid ingen tydelige tegn på, at flere misligholder deres lån, ligesom institutternes nedskrivningsprocenter er lave. En række mellemstore pengeinstitutter har dog store eksponeringer over for ejendomsselskaber. Under finanskrisen samt krisen i 1990'erne var nødlidende institutter netop karakteriseret ved en høj koncentration af udlån til denne branche. Det er derfor vigtigt, at kreditinstitutterne foretager en grundig kreditvurdering og løbende overvåger udviklingen i disse lån.

Institutternes basisindtjening forventes at stige som følge af højere renter. Der er tegn på en forbedring af institutternes basisindtjening, hvilket især er drevet af stigende nettorenteindtægter i lyset af højere renter. Kursreguleringer har omvendt bidraget til betydelige tab, mens højere nedskrivninger helt eller delvist vil opveje den positive effekt på indtjeningen. Institutterne har været tilbageholdende med at udstede ny finansiering siden foråret, og deres afstand til NEP-kravet er faldet. Nogle institutter har derfor behov for at refinansiere udløbende gældsudstedelser, akkumulere kapital eller udstede ny gæld, der kan benyttes til at opfylde NEP-kravet.

Energikrisens implikationer for den finansielle sektor

Rådet drøftede systemiske risici relateret til udviklingen på energimarkederne. Store prisstigninger og udsving på gas- og elmarkederne i de første tre kvartaler af 2022 førte til et øget krav om sikkerhedsstillelse for variationsmarginkald hos energiselskaber, der anvender clearede derivatkontrakter. Det gav energiselskaberne betydelige likviditetsbehov. Der er en risiko for, at volatiliteten på energimarkederne fortsætter, hvilket kan øge energiselskabernes efterspørgsel efter likviditet yderligere. Hvis volatilitet og finansiell stress finder sted samtidig på flere forskellige markeder, kan det påvirke den finansielle stabilitet.

En generel systemisk buffer i Danmark

Rådet drøftede beslutningsgrundlaget for aktivering af en generel systemisk buffer i Danmark. Den systemiske buffer kan anvendes, hvis der er generelle systemiske risici, som ikke er adresseret af de øvrige makroprudentielle instrumenter.

Rådet vurderer fortsat, at der er uadresserede systemiske risici i Danmark. Risici relaterer sig fx til institutternes eksponeringer over for ejendomsmarkedet - både i form af boliglån og virksomhedslån med pant i ejendomme. Rådet har tidligere vurderet, at der er uadresserede risici relateret til højt belånte husholdningers adgang til afdragsfri lån.

Rådet arbejder videre med at vurdere forskellige metoder til kalibrering af en systemisk buffer. I lyset af det videre arbejde og det aktuelle risikobillede er Rådets anbefaling til erhvervsministeren derfor, at den systemiske buffersats ikke aktiveres på nuværende tidspunkt.

Den kontracykliske kapitalbuffer i Danmark

Rådet vurderer hvert kvartal det passende niveau for den kontracykliske kapitalbuffer. Rådet finder det fortsat hensigtsmæssigt, at den kontracykliske kapitalbuffer øges til 2,5 pct. fra marts 2023, hvilket blev besluttet af erhvervsministeren i marts 2022. Det er vigtigt, at buffere bliver bygget op, så institutterne har noget at stå imod med, hvis risici og tab materialiseres. Rådet er parat til at henstille om en reduktion af buffersatsen med øjeblikkelig virkning, hvis der opstår stress i det finansielle system med risiko for en hård opstramning af kreditgivningen til husholdninger og virksomheder.

Forventede effekter af EU's forslag til revision af europæiske kapitalkrav

Rådet blev orienteret om den forventede effekt af Ministerrådets kompromis til revision af kapitalkravsdirektivet og -forordningen (CRRIII, CRDVI) på danske kreditinstitutter. Europa-Kommissionen fremlagde i oktober 2021 et forslag, der gennemfører en række anbefalinger fra Basel-komiteén, herunder et kapitalgulv og reviderede regler for opgørelsen af kredit- og markedsrisiko. Der udestår forhandlinger om kompromiset med Europa-Parlamentet, før kapitalkravspakken kan træde i kraft. Ændringerne forventes implementeret efter 1. januar 2025.

Henvendelse kan rettes til mail@risikoraad.dk eller *Teis Hald Jensen*, kommunikations- og presserådgiver, på tlf. +45 3363 6066.